

בית המשפט העליון

רע"פ 5910/16

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקשים: 1. ריף כפר הדולפינים באילת בע"מ
2. רוני זילבר

נגד

המשיבה: רשות הטבע והגנים

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, מיום 5.6.2016, בע"פ 56263-12-13, שניתן על ידי כב' השופטים י' אלון - נשיא; י' צלקובניק; ו-י' רז-לוי

בשם המבקשים: עו"ד שלום זינגר

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטים י' אלון - נשיא; י' צלקובניק; ו-י' רז-לוי), בע"פ 56263-12-13, מיום 5.6.2016, בגדרו נדחה ערעורם של המבקשים על פסק דינו של בית משפט השלום באילת (כב' השופט י' עזרן), בת"פ 1394/08, הכרעת דין מיום 24.10.2012, וגזר דין מיום 12.11.2013.

בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 24.10.2012, הורשעו המבקשים, לאחר ניהול משפט הוכחות, בעבירות של פגיעה בערך טבע מוגן, לפי סעיפים 33(ג) ו-57(א) לחוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998 (להלן: חוק גנים לאומיים), ולפי תקנה 3(א) לתקנות גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי הלאום (איסור פגיעה באתרי טבע מוגנים), התשמ"ד-1983 (להלן: תקנות גנים לאומיים). על פי עובדות כתב האישום המתוקן, המבקשת 1 הינה חברה פרטית המפעילה את "דיף הדולפינים" באילת (להלן: החברה),

והמבקש 2 היה מנהלה של החברה בתקופות הרלוונטיות לכתב האישום. החל מתחילת חודש יולי ועד לראשית חודש אוגוסט 2007, ביצעה החברה במתחם הימי של ריף הדולפינים עבודות של התקנת רשתות פלדה, לצורך יצירת גדר חדשה למתחם הימי של הריף, וכן עבודות שונות אשר הסתעפו מכך. העבודות בוצעו בהזמנת המבקשים, כאשר המבקש 2 היה מי שתכנן וקבע את תוואי הנחת הרשתות, ונתן את הוראות הביצוע לעובדים. באישום הראשון, נטען כי במהלך העבודות שבוצעו ביום 5.7.2007, נגרמו נזקי שבירה, הרס ועקירה לעשרות אלמוגים. על פי האישום השני, ביום 31.7.2007 וביום 1.8.2007, המשיכו המבקשים בביצוע העבודות במתחם הימי של הריף, וכתוצאה מהן נגרם נזק נוסף לאלמוגים שבמקום. וזאת, על אף שביום 5.7.2007 וביום 13.7.2007, דרשו פקחי המשיבה מהמבקשים לחדול מביצוע העבודות. מהאישום השלישי עולה, כי המבקשים המשיכו בביצוע העבודות גם ביום 2.8.2007, חרף הוראות פקחי המשיבה לחדול מביצוען, ובכך גרמו פעם נוספת לפגיעה רבה באלמוגים ובערכי טבע מוגנים אחרים במתחם הריף הימי.

3. ביום 12.11.2013, לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים בנוגע לעונש, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. לצורך קביעת מתחם הענישה ההולם, נתן בית המשפט את דעתו לחומרת העבירות שביצעו המבקשים, ול"פסיקה העקבית ביחס לעבירות איכות הסביבה", אשר מדגישה את "הצורך בענישה מרתיעה" בגינן. כמו כן, נתן בית המשפט את דעתו לנסיבות ביצוע העבירות במקרה דנן, המצביעות על פגיעה בערכי טבע רבים, חרף האיסור המפורש עליו ידעו המבקשים, "מתוך רצון לקבוע בשטח עובדה". לאור שיקולים אלו, ובשים לב ל"נזקים הכבדים אשר נגרמו בעטיין" של העבירות, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם "ביחס לכלל העבירות" כולל קנס הנע בין 20,000 ₪ ל-200,000 ₪.

לצורך קביעת עונשם של המבקשים, נתן בית המשפט את דעתו לחובתם "לשמור על ערכי הטבע המוגנים מכל משמר", המלווה לרשות שניתנה להם "לנהל עסק במקום כזה". חובה, בה כשלו המבקשים גם בעבר, בעת שהורשעו "בעבירות זהות, אך בפגיעה קטנה משמעותית בערכי טבע מוגנים". בית המשפט דחה את טענת המבקשים, לפיה נועדו מעשיהם להצלת ערכי טבע, ובהתחשב בהיעדרה של נטילת אחריות מצדם, השית על המבקשים את העונשים הבאים: על המבקשת 1 הוטל קנס בסך של 150,000 ₪; וכן התחייבות על סך 50,000 ש"ח, לבל תעבור, בתוך 3 שנים, עבירה בה הורשעה. על המבקש 2 נגזרו 3 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור, בתוך 3 שנים, עבירה בה הורשע; קנס בסך של 150,000 ₪, או 300 ימי מאסר תמורתו; והתחייבות בסך של 50,000 ש"ח, לבל יעבור, בתוך 3 שנים, עבירה בה הורשע, או 50 ימי מאסר תמורתה.

4. על פסק דינו של בית משפט השלום, הגישו המבקשים ערעור לבית המשפט המחוזי, המכוון כנגד עצם הרשעתם בדיון, ולחילופין כנגד סכומי הקנסות שהושתו עליהם. בית המשפט דחה את ערעורם של המבקשים, בקבעו כי הפרשנות המוצעת על ידם לסעיף 33 לחוק גנים לאומיים, לפיה בהיותם אחראים על תחזוקת מתחם הריף, "לא יחול עליהם איסור הפגיעה בערכי הטבע אשר בו, אלא אם עשו זאת במזיד" – אינה מתקבלת על הדעת. נהפוך הוא, ציין בית המשפט, נוכח רמת המודעות הגבוהה המצופה משומרי ונאמני מתחם הריף – אחריותם מוגברת. בהיותו ער לכך שייתכנו עבודות תחזוקה שתוצאתם הבלתי נמנעת תהיה פגיעה מסוימת בערכי טבע מוגנים, קבע בית המשפט כי:

"במצב דברים שכזה אמורים להיבחן ע"י המוסמכים לכך עפ"י הדין מכלול השיקולים והסיכונים הנדרשים לצורך קבלת החלטה מושכלת לעניין עצם ביצוען של העבודות, היקפן, ונקיטת כל הצעדים הנדרשים למזעור נזקי הלוואי הכרוכים בביצוע עבודות שכאלה. עריכת איזונים ושיקולים אלה הופקדה ע"י המחוקק בידי השר והרשויות שנקבעו לכך בחוק דנן. כל עוד לא יינתן היתר, ע"י המוסמכים לכך על פי החוק, נותר במלוא תוקפו איסור הפגיעה בערכי הטבע המוגנים".

בהתייחס לסכומי הקנסות שהוטלו על המבקשים, מצא בית המשפט המחוזי את גזר דינו של בית משפט השלום "ראוי ומאוזן", ומשכך לא ראה מקום להתערב בו.

הבקשה לרשות ערעור

5. בבקשה לרשות ערעור, היא הבקשה שלפניי, טוענים המבקשים כי עולות בעניינם שתי "סוגיות מהותיות", המצדיקות מתן רשות ערעור: האחת, עוסקת בהיעדרה של אפשרות לקבלת היתר ל"סוג כזה של עבודות, הכרוכות בפגיעה אינצידנטלית" בערכי טבע, אשר לטענת המבקשים מחייב דיון החורג "מהמסגרת הרגילה של סוג המחשבה הפלילית הנדרשת להרשעה", ונוגע ל"שאלת היקף העברה וזיקתה אל המניע לביצוע הפעולה או מטרתה". השנייה, עניינה ב"משקלה הפרשני והמשפטי של העובדה שמעולם לא נתבקש וממילא לא ניתן היתר לעבודות מסוג זה". עבודות, אשר לטענת המבקשים, בוצעו על ידם פעמים רבות בעבר, "בידיעת ובהסכמת המשיבה". המבקשים גורסים, כי סוגיות אלו לא הוכרעו בבית המשפט המחוזי, על אף שהוצגו בפניו, ומשכך עסקינן "במידה רבה בגלגול השני המקורי".

6. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות. זאת, היות שהבקשה אינה מעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגייה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים לה, ואין היא מקימה כל חשש מפני עיוות דין חמור או אי-צדק ממשי שנגרם למבקשים. בשל כך, אין הבקשה נמנית על המקרים החריגים המצדיקים מתן רשות ערעור בפני בית משפט זה (רע"פ 5646/16 רג'בי נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה בירושלים (14.8.2016); רע"פ 5440/16 מדינת ישראל נ' עמר (14.8.2016); רע"פ 6087/16 אבו דיאב נ' מדינת ישראל (11.8.2016)).

7. בבחינת למעלה מן הצורך, אוסיף כי גם לגופו של עניין לא מצאתי ממש בטענותיהם של המבקשים. הבקשה מהווה למעשה חזרה על הטענות שנטענו, וזכו להתייחסות מעמיקה, בפסק דינו של בית המשפט המחוזי. אין צריך לומר, כי הבקשה לרשות ערעור אינה אמורה לשמש "מקצה שיפורים" לתוצאת הערעור (רע"פ 3555/16 סברי נ' מדינת ישראל (4.5.2016); רע"פ 7330/15 חננאל נ' עיריית חיפה (2.11.2015); רע"פ 5860/15 פלונית נ' מדינת ישראל (7.9.2015)), וודאי שלא בדרך של התעלמות מקביעות עובדתיות ומשפטיות שנעשו במסגרתו. תמים דעים אני עם קביעתו של בית המשפט המחוזי, לפיה הצורך בביצוע עבודות תחזוקה שוטפות, העשוי לטמון בחובו פגיעה מסוימת בערכי טבע מוגנים, אינו פוטר את המבקשים מציות לחוק. לא בכדי, קובע סעיף 33(ג) לחוק גנים לאומיים כי "לא יפגע אדם בערך טבע מוגן, אלא בהיתר כללי או מיוחד מאת המנהל". הדרישה להיתר כאמור, אינה מותרת מקום לטענות בדבר צורך בדיון משפטי סביב שאלות של מניע או מטרה, שעמדו ביסוד הפעולות אשר פגעו בערכי הטבע המוגנים. אף הטענה בדבר הסכמה כלשהי שנתנה המשיבה לביצוע הפעולות הפוגעות בענייננו, נדחתה בבית משפט השלום, לאחר שגרסתו של המבקש 2 נמצאה בלתי מהימנה. באופן דומה, הנני סבור כי העמדת המבקשים לדין, אינה בגדר "הפתעה", כטענתם – אלא פועל יוצא של מעשיהם, אותם ביצעו שעה שהרשעות קודמות בעבירות זהות, עומדות לחובתם.

8. אשר על כן, דין הבקשה להידחות. לפיכך, מתייתר הצורך לדון בבקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, י"א באב התשע"ו (15.8.2016).

ש ו פ ט